

Datum: XXX

Onderwerp Brief verzoek samenwerking Planbureaus en RIVM van d.d. 11 november 2020

Geachte heren 5.1.2e en 5.1.2e

In uw brief van 11 november jl. verzoekt u ons middels drie routes om een intensivering van onze werkzaamheden rondom de Covid-19 crisis. Hieronder geven wij aan op welke wijze CPB, PBL, SCP en RIVM aan deze verzoeken tegemoet willen komen.

Uw eerste verzoek is om via advies over maatregelen die op korte termijn moeten worden genomen om het virus te bestrijden, bij te dragen aan de integrale weging (incl. economische en maatschappelijke effecten) en hierbij gedragsinzichten te benutten en dit aan het begin van de besluitvormingscyclus te delen. Het RIVM draagt hier sinds het begin van de crisis aan bij door haar rol in het OMT en via de Corona Gedragsunit. Ook zijn aanvullende afspraken gemaakt tussen de programmadirectie, het NCTV en het RIVM en wordt gekeken waar de met de opdrachtgever afgestemde thema's en werkzaamheden van het RIVM mogelijk als input kunnen dienen voor de korte en lange termijn maatregelen die NCTV en DGSC-19 onderzoekt. Voor de Planbureaus is het alleen mogelijk om in specifieke gevallen in kaart te brengen wat de te verwachten effecten zijn van bepaalde pakketten van samenhangende maatregelen, bijvoorbeeld zoals de Planbureaus hebben gedaan op het gebied van OV-gebruik. Dit soort verzoeken zullen de planbureaus en het RIVM afwegen in het *Overleg Directeuren Planbureaus + RIVM (ODP+)*. Dit proces verloopt beter naarmate we in een vroeg stadium de verzoeken ontvangen. Ook zullen de Planbureaus doorgaan met enige regelmaat een geactualiseerde versie van het maatschappelijke beeld te schetsen in eigen publicaties. Deze inzichten kunnen we, indien actuele cijfers beschikbaar zijn, aan het begin van de besluitvormingscyclus met u delen.

Uw tweede verzoek is het bijdragen aan het formuleren en uitwerken van middellange en lange termijn vraagstukken en de kennisagenda in de 19 teams die hiervoor worden gevormd. De onafhankelijke positie van Planbureaus en het RIVM in acht nemend geven we aan dit verzoek gehoor door daar waar mogelijk deel te nemen aan startbijeenkomsten en experttafels van de werkgroepen die zich afspelen op terreinen waar onze inhoudelijke expertise ligt. Op die manier proberen we een zichtbaar aanspreekpunt te zijn en daar waar mogelijk en wenselijk advies te geven aan de werkgroepen vanuit onze wetenschappelijke kennis en taakopvatting. Daarbij is het goed om rekening te houden met het feit dat juist vraagstukken die zich op de lange termijn afspelen zich het beste lenen voor de werkzaamheden van Planbureaus. Ook voor onze bijdrage aan deze werkzaamheden van het DG Samenleving & COVID-19 hebben wij een overzicht nodig met wanneer we welke inhoudelijke verzoeken kunnen verwachten. Het is daarbij goed om aan te geven dat de planbureaus de komende maanden beperkte capaciteit hiervoor hebben, onder meer door de werkzaamheden van de bureaus voor de analyses van de verkiezingsprogramma's. Tot slot en wellicht ten overvloede, het is voor ons mogelijk noch (in verband met onze onafhankelijkheid) wenselijk om voor de werkgroepen ook uitvoerende werkzaamheden op ons te nemen.

Ten derde vraagt u ons om een centraal aanspreekpunt per organisatie en een overzicht van komende publicaties. Beide treft u aan in de bijlage van deze brief.

De Planbureaus en het RIVM werken sinds het uitbreken van de COVID-19 crisis hard en met forse capaciteit aan het leveren van een bijdrage aan het vormgeven van effectief en legitiem beleid door onze wetenschappelijke kennis op het gebied van volksgezondheid, economie, maatschappij en leefomgeving te vergroten en te delen. Middels onze (nieuwe vormen van) publicaties, producten en bijdrage in departementale overleggen zoals de ACC en de MCC proberen we de relevantie en

beschikbaarheid van onze kennis voor beleidmakers en bestuurders zo groot mogelijk te maken. Wij blijven graag met u beiden in gesprek over de gewenste doorwerking van onze producten in beleid.

Met vriendelijk groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

Bijlage contactpersonen en aanstaande publicaties

Contactpersonen

Sociaal en Cultureel Planbureau	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e @scp.nl	5.1.2e
Centraal Planbureau	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e @cpb.nl	5.1.2e
Planbureau voor de Leefomgeving	5.1.2e		5.1.2e @pbl.nl	5.1.2e
RIVM	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e @rivm.nl	5.1.2e

Onderzoeksagenda CPB

Het CPB stelt de volgende lijnen centraal:

1. Macro-economische ramingen. Naast de “normale” cijfers (decemberraming en update MLT verkenning) gaat het daarbij ook om scenario’s die rekening houden met langdurigere/verdergaande contactbeperkingen als gevolg van corona.
2. Voortbouwend op eerder werk, analyses van (eventuele nieuwe, of aangepaste) steunmaatregelen.
3. Analyses van nu aangekondigd (herstel-) beleid gericht op toekomstig groeivermogen.
4. Een macro-economische analyse van het relatieve belang van (lockdown-) maatregelen versus “spontane” gedragsaanpassing in reactie op de verspreiding van het virus.
5. (Onder voorbehoud) Een analyse/onderbouwing van het belang van het openhouden van het onderwijs.

Onderzoeksagenda PBL

Het **Planbureau voor de Leefomgeving (PBL)** richt zich op de kansen en risico’s van de pandemie en het gevoerde beleid (steunmaatregelen, gedrag) voor de leefomgeving. De focus ligt daarbij op vier grote opgaven: klimaatverandering en energietransitie (zowel adaptatie als mitigatie), de transitie naar een circulaire economie, de transformatie van landbouw en natuur en de ruimtelijk-economische ontwikkeling (met inbegrip van ruimtegebruik, wonen en mobiliteit). In lopende studies en verkenningen wordt nagegaan hoe de gevolgen van de pandemie kunnen doorwerken op de resultaten. Eind juni 2020 heeft het PBL een policy paper uitgebracht getiteld Van Coronacrisis naar duurzaam herstel. In het werkprogramma 2021 zal op meerdere manieren vervolg aan deze policy paper worden gegeven.

Voorts wordt de Corona pandemie meegenomen bij de onderzoeksprogrammering op het gebied van:

- Regionale economie: mogelijke gevolgen op korte en langere termijn
- Wonen, werken en mobiliteit
- Binnenstedelijke ontwikkeling: openbare ruimte, winkels

- Duurzaam herstel: analyse van risico's en kansen voor de leefomgeving van aangekondigd (herstel-)beleid

-

Onderzoeksagenda SCP

- Het SCP neemt corona op drie manieren mee in haar programmering:
 1. Zij heeft tot eind 2020 een apart tijdelijk programma 'Maatschappelijke effecten van Corona'. Daarin komen nog publicaties uit over vertrouwen (eind nov), welbevinden en welzijn (eind nov) en kwaliteit van de samenleving (feb 21)
 2. De mogelijke gevolgen en effecten worden ook in al haar bestaande en lopende onderzoeken meegenomen (bijv. Continue Onderzoek Burgerperspectieven (eind dec), rapport over 5 jaar decentralisaties (reeds verschenen), in de serie Kansrijk Beleid op het gebied van Armoede en Integratie (beide reed verschenen) of rapporten over cultuurbezoek en -beoefening (dec) in op deze gevolgen. Een specifieke publicatieladder met alle SCP-publicaties die gepland staan, kunnen we op verzoek toesturen.
 3. Vanaf 1 jan 2021 start onze nieuwe meerjarenprogrammering vanuit zeven nieuwe programma's. In het eerste half jaar zullen in de ontwikkeling van de plannen de kennisbehoeftes voor de korte (tot aan de zomer) termijn o.b.v. reeds bestaand onderzoek en het meenemen van corona voor de lange termijn (2021-2026) worden meegenomen. Over de concrete plannen bestaan in de loop van het eerste kwartaal meer duidelijkheid.

Onderzoeksagenda RIVM

4. Hieronder staan de lijnen waarlangs het RIVM onderzoek doet. Een gedetailleerde uitwerking hiervan is op aanvraag beschikbaar.
 1. Lopende onderzoeken / activiteiten
 - Corona Gedragsunit
 - Het ministerie van VWS verzoekt het RIVM om een gecoördineerde inbreng van gedragswetenschappelijke expertise bij de beleidsvoorbereiding en communicatie van gedragsmaatregelen en -adviezen in de bestrijding van de Corona-uitbraak.
 - Het gaat hierbij om wetenschappelijke kennis over determinanten van gedrag, effectieve gedragsverandering en instandhouding daarvan. Onder meer kennis over risicoperceptie en risicocommunicatie, benadering van verschillende doelgroepen, inzet van e-health en apps, kunnen beleid en communicatie helpen bij het vergroten van de effectiviteit en houdbaarheid van maatregelen en beleid.
 - Onderzoek indirecte effecten COVID-19 op zorg en gezondheid
 - De corona-inclusieve Volksgezondheid Toekomst Verkenning
 - Kennisintegratie Nederlandse COVID-19 Onderzoeken: Preventie en Zorg & Brede maatschappelijke vraagstukken
 2. Gepland onderzoek in 2021 covid-19 programma voor VWS
 3. Vier opdrachten:
 - Effectieve inzet gedragswetenschappen
 - Brede analyse impact op gezondheid
 - Impact op zorgsysteem

- Gezondheidseconomie
-